

Stimulering collectieve vermarkttingsinitiatieven van agrariërs

Collectieve actie en samenwerking hebben van oudsher een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van landbouw en platteland. Zo hebben landbouwcoöperaties gedurende de 20e eeuw bijgedragen aan betere toegang tot markten, versterking van agrarische inkomens en behoud van regionale werkgelegenheid. Meer recent hebben samenwerkingsverbanden van agrariërs bijgedragen aan de verspreiding van duurzame productiemethodes.

Momenteel staat de Europese landbouw voor nieuwe uitdagingen. Agrarische bedrijven zien hun invloed op voedselketens verminderd door een groeiende macht van supermarkten en worden geconfronteerd met een afname en verschuiving in overheidssteun. Tegelijkertijd is er de noodzaak om in te spelen op andere maatschappelijke behoeftes als kwaliteit, voedselveiligheid en een aantrekkelijk platteland. Ook nu kan collectieve actie wellicht een rol spelen in het vinden van adequate antwoorden op deze uitdagingen.

Het COFAMI project onderzoekt de potentiële rol van collectieve vermarkttingsinitiatieven van agrariërs (COFAMI's) als antwoord op deze veranderingsprocessen. Meer in het bijzonder is het doel te bepalen welke sociale, economische, culturele en politieke factoren de ontwikkeling en het succes van deze initiatieven beïnvloeden. Daarnaast worden voorstellen geformuleerd voor de ondersteuning en versterking van collectieve vermarkttingsinitiatieven.

- Het project start met de ontwikkeling van een conceptueel kader voor de bestudering van COFAMI's. Een 'quick scan' van 8 eerdere Europese onderzoeksprojecten met aandacht voor praktijken van collectieve vermarktting vormt hiervoor de basis.
- Voor elk land wordt een nationaal status quo rapport gemaakt met een overzicht van bestaande COFAMI's en relevante factoren voor hun ontwikkeling. Zo wordt een beter beeld verkregen van de diversiteit aan initiatieven in Europa, hun doelstellingen, organisatievormen, strategieën en relaties met ketenpartijen en beleidsinstanties.
- Middels 18 case studies wordt meer gedetailleerd inzicht verkregen in de stimulerende en beperkende factoren voor de ontwikkeling en continuïteit van COFAMI's. Ook wordt een beoordeling gemaakt van de sociale, economische en milieueffecten van de bestudeerde initiatieven.
- De synthese integreert de onderzoeks-uitkomsten tot algemene conclusies omtrent de succes en faalfactoren van verschillende soorten COFAMI's. Ook worden aanbevelingen geformuleerd voor de ondersteuning van COFAMI's vanuit beleid, de landbouwsector en andere maatschappelijke groeperingen.

Gezamenlijke kennisontwikkeling

Participatie van direct belanghebbenden (stakeholders) speelt een sleutelrol in alle fasen van het onderzoek. Hiermee wordt beoogd zo goed mogelijk aan te sluiten bij praktijk-ervaringen en actuele discussies in beleid en samenleving. In ieder land wordt een Nationaal Stakeholder Forum opgericht, waarin betrokken agrariërs, beleidsmakers en andere belanghebbenden kunnen reageren op voorlopige onderzoeksresultaten. Op Europees niveau toetst een expert groep met vertegenwoordigers uit wetenschap en praktijk de relevantie van onderzoeksresultaten voor Europa als geheel.

Het COFAMI project hoopt inzicht te bieden aan agrarische samenwerkingsverbanden, ondersteunende organisaties en beleidsinstanties in verschillende opties voor collectieve vermarkting, strategische keuze die daarbij in het geding zijn, en mogelijke (beleids-) instrumenten voor ondersteuning. Daarnaast zal het project actief bijdragen aan discussies in beleid en wetenschap over de rol van agrarische samenwerkingsverbanden in de verduurzaming van voedselketens en het bevorderen van plattelandontwikkeling.

Aanvullende informatie en afgeronde onderzoeksrapporten worden beschikbaar gemaakt via de website

www.cofami.org

Wat zijn COFAMI's?

Het COFAMI project richt zich op uiteenlopende initiatieven met de volgende gemeenschappelijke kenmerken:

- › er is sprake van collectieve actie
- › actieve participatie van agrarische bedrijven;
- › oriëntatie op vermarkting van producten en diensten
- › innovatieve organisatievormen, strategieën en productkarakteristieken.

Ter illustratie wordt op de volgende pagina een aantal Nederlandse voorbeelden van COFAMI's gegeven.

Deelnemende landen en partners

- › Nederland: Leerstoelgroep Rurale Sociologie, Wageningen Universiteit, henk.renting@wur.nl, henk.oostindie@wur.nl, hielke.vandermeulen@wur.nl (WUR, algemeen coördinator COFAMI project)
- › Zwitserland: Onderzoeksinstituut voor Biologische Landbouw (FiBL).
- › Frankrijk: QAP Decision (QAP)
- › Duitsland: Instituut voor Plattelands-ontwikkeling Studies (IfLS)
- › Oostenrijk: Centrum voor Berglandbouw, Innsbruck Universiteit (IU)
- › Letland: Baltisch Studie Centrum (BSC)
- › Italië: Onderzoekscentrum voor Dierlijke Productie (CRPA Spa)
- › Denemarken: Deens Instituut voor Landbouw wetenschappen (DIAS).
- › Hongarije: Instituut voor Politieke Wetenschappen, Hongaarse Academie van Wetenschappen (IPS)
- › Tsjechie: Faculteit Economie en Management, Tsjechische Landbouwuniversiteit Praag (CUA)

COFAMI is mede mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning vanuit de Europese Commissie.